

Άγ. Κοσμάς Αιτωλός: 300 έτη από τη γέννησή του, 1714-2014. Μαρτύριο & προσφορά

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Μετά την καταστολή της Ορλωφικής επανάστασεως ο Ισαπόστολος Κοσμάς προσκαλείται από το Πατριαρχείον της Κωνσταντινουπόλεως, για να αναλάβη μία μεγάλη υπηρεσία προς την τουρκοκρατούμενη και δεινοπαθήσασα από το αιμα-τοκύλισμα χώρα. Ο Μουσταφά Γ', φοβούμενος καινούργια επανάστασι, απεφάσισε την μεταφορά όλου του Ελληνικού στοιχείου από την Ελληνική χερσόνησο στα βάθη της Ασίας και την μεταφορά από εκεί Τουρκικών φυλών, για να κατοική-σουν σ' αυτή. Διεμαρτυρήθη το Πατριαρχείο για τον λόγο αυτόν και επί πλέον έστειλε τον Άγιο Κοσμά να μεσολαβήση για την ματαίωσι της ολεθρίου αυτής αποφάσεως για τον Ελ-ληνισμό. Εγνώριζαν στο Πατριαρχείο ότι ο Διδάχος έχαιρε εκτιμήσεως εκ μέρους του Σουλτάνου, ένεκα των αγαθών πληροφοριών που είχε από τους αγάδες γι' αυτόν.

Πηγή: agioskosmasoaitolos.wordpress.com

Πράγματι, ο Άγιος Κοσμάς υπεσχέθη στο Σουλτάνο ότι αναλάμβανε ο ίδιος με τα κηρύγματά του να ειρηνέψη και να ομαλύνει τις σχέσεις μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων. Τότε ο Σουλτάνος εφοδίασε τον Άγιο με σουλτανικό φερμάνι και ξεκίνησε την πολύμοχθη τρίτη περιοδεία του (1775-1779). Σ' αυτή την τρίτη περιοδεία πολύ περιληπτικά διακρίνουμε τους εξής βασικούς σταθμούς: Δωδεκάνησα Αιγαίου Πελάγους και άλλα νησιά, Άγιον Όρος, Θεσσαλία, Ρούμελη, Ήπειρο, Δυτική Μακεδονία, Πάργα, Λευκάδα, Κεφαλλονιά, Ζάκυνθο, Κέρκυ-ρα, όπου δεν του επετράπη από τους Ενετούς να κηρύξη, και αποβιβάζεται στους Αγίους Σαράντα, οργώνοντας όλα τα μέρη της Βορείου Ηπείρου. Επανέρχεται στην Κάτω Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρο, Βορειοδυτική Μακεδονία, Ήπειρο, Βόρειο Ήπειρο, Μακεδονία, και ξανά στην Ήπειρο. Δεν γίνεται δεκτός στις Βενετικές κτήσεις σε Πρέβεζα, Πάργα, και μάλιστα επιχειρείται από αυτούς απόπειρα δολοφονίας του, στο Μαύρο Μανδύλι απέναντι από τη Λευκάδα.

3. Το μαρτύριο

Ο Άγιός μας δεν κλονίστηκε καθόλου από την εναντίον της ζωής του απόπειρα και επανέρχεται στη Βόρειο Ήπειρο τον Αύγουστο του 1779, για να κηρύξη, με τελευταίο σταθμό το χω-ριό Κολικόντασι (περιοχή Φίερι της σημερινής Αλβανίας). Κα-τά την συνήθειά του έλαβε παρά του οικείου Αρχιερέως την σχετική άδεια, για να κηρύττει ανεμπόδιστα. Αυτήν την φορά όμως ο Άγιος θέλησε να πάει αυτοπροσώπως στον Χότζα του Πασά, για να λάβει και από εκείνον -κατά την συνήθειά του- την σχετική άδεια του κηρύγματος, παρ' όλο που τον εμπόδιζαν οι

χριστιανοί. Συνοδευόμενος από λίγους μαθητές του επισκέφτηκε τον Χότζα, ο οποίος όμως τον συνέλαβε με την πρόφασι ότι θα τον στείλη στον Πασά, διότι δήθεν τον ήθελε.

Ο πραγματικός όμως λόγος της συλλήψεως του Αγίου ήταν ο αγώνας του για την αργία της Κυριακής, ο οποίος άρχισε να εγείρη αντιθέσεις. Όταν ο Άγιος κατά τα κηρύγματά του προέτρεπε τους ακροατάς να μην εργάζονται κατά την ημέρα της Κυριακής, ξεσήκωνε την οργή των Εβραίων, οι οποίοι πραγ-ματοποιούσαν τα «παζάρια». Η Κυριακή, έλεγε ο Άγιος, δεν είναι απλή ημέρα, αλλά ημέρα λατρείας του Τριαδικού Θεού και η αργία της ορίστηκε από την Α' Οικουμενική Σύνοδο. Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός έδωσε μάχη για την καθιέρωσι αυτής της αργίας και οδηγήθηκε στο μαρτύριο.

Έτσι οι Τούρκοι, αντί για τον Πασά, οδήγησαν τον Άγιο στις όχθες του ποταμού Άψου, νοτιοανατολικά του χωριού Κολικόντασι της Μεγάλης Μουζακιάς. Εκεί, αφού πρώτα προ-σευχήθηκε και ευλόγησε τα τέσσερα σημεία του ορίζοντος, ο Άγιος Ιεραπόστολος του Χριστού Κοσμάς απαγχονίστηκε προσφέροντας διά του μαρτυρίου του την αγία του ψυχή στον Πλάστη και Νυμφίο της καρδιάς του Ιησού Χριστό. Στη συνέ-χεια το μαρτυρικό και αγιασμένο λείψανό του, δεμένο πάνω σε μία πέτρα, το έριξαν στον Άψο ποταμό.

Ο Άγιος Κοσμάς ήταν αποφασισμένος για τον θάνατο από την αγάπη του προς τον Χριστό. Έλεγε: «τον Χριστό μου πα-ρακαλώ να με αξιώση να χύσω το αίμα μου διά την αγάπην του, καθώς το έχυσε και εκείνος διά την αγάπην μου». Είχε αποστολική καρδιά, μη δειλιάζουσα προ κανενός κινδύνου, αγαπώσα μέχρι θανάτου τον Χριστόν και επιθυμώσα τον διά Χριστόν θάνατον.

Τρεις ημέρες μετά το μαρτυρικό τέλος του Αγίου και ενώ οι προσπάθειες των χριστιανών να βρουν το λείψανο του Αγίου απέβησαν άκαρπες, ο εφημέριος του Κολικόντασι παπα- Μάρκος βρήκε το χαριτόβρυτο λείψανο του αγίου να στέκεται όρθιο μέσα στον ποταμό. Το παρέλαβε με πολύ συγκίνησι και σεβασμό, το ενέδυσε με το τιμημένο ράσο και, με τη βοήθεια των χριστιανών της περιοχής, το ενταφίασαν με τιμές μέσα στο Νάρθηκα του Ναού της Υπεραγίας Θεοτόκου των Εισοδίων, κοντά στον ποταμό Άψο στο χωριό Κολικόντασι.

4. Ισότημος των Αποστόλων

Πολύ νωρίς ο Άγιος Κοσμάς ονομάστηκε «Ισαπόστολος»! Και πράγματι είναι «κλητός Απόστολος Ιησού Χριστού» με όλα τα χαρακτηριστικά χαρίσματα της αποστολικότητας της Εκκλησίας: Απόστολος, Προφήτης, Διδάχος, χαρίσματα έχων ιαμάτων – θαυμάτων, καθώς και το χάρισμα των κυβερνήσεων (δηλαδή ήταν οργανωτικός) και το χάρισμα των αντιλήψεων (δηλαδή της φροντίδος των

αναγκών του ποιμνίου) (Α' Κορ. ιβ' 28).

Η Εκκλησία έχει δώσει σε πολλούς τον τίτλο του Ισαποστόλου. Στον Άγιο Κοσμά εφαρμόζεται κυριολεκτικά η λέξις «Ισαπόστολος», διότι ήταν πράγματι ο απόστολος που ευεργέτησε τον λαό του Θεού. Είχε μέσα του την χάρι του Θεού. Ήταν ο συνεχιστής του έργου των Αγίων Αποστόλων κηρύττοντας και αυτός την παρουσία του σαρκωθέντος Λόγου επί της γης, το Ευαγγέλιό Του. Γενόμενος μάρτυς της διηνεκούς Πεντηκοστής μέσα στην Εκκλησία του Χριστού, edίδαξε την Εκκλησία του υπόδουλου γένους. Εστάλη και αυτός από τον Θεό για την αναζωπύρωση της πίστεως των χριστιανών σε κρίσιμες εποχές, κυ-ρίως όταν αυτή κινδύνευε να μεταλλαγή ή να λησμονηθή.

Ο ίδιος έχει αποστολική αυτοσυνειδησία. Αυτό φαίνεται στην πρώτη διδαχή του, όπου μιλώντας διά τους Αγίους Απο-στόλους, τους οποίους έστειλε ο Χριστός να κηρύξουν το Ευαγγέλιο, λέγει: «Και εγώ, αδελφοί μου, που ηξιώθην και εστάθηκα εις αυτόν τον άγιον τόπον τον αποστολικόν» και εννοεί τον τόπον του αποστολικού έργου. Επί πλέον για τον αποστολικό άμβωνά του, «το σκαμνί του», λέγει ότι: «έχει την εξουσίαν να διδάξη βασιλείς, πατριάρχας, αρχιερείς, ιερείς, άνδρας και γυ-ναίκας, νέους και γέροντας και όλον τον κόσμον». Όμως μό-νον οι Απόστολοι μπορούν να διδάξουν πατριάρχες, αρχιερείς, ιερείς και λοιπούς!

5. Διδάσκαλος του Γένους

Ο Άγιος Κοσμάς εκλήθη να διδάξη και να στηρίξη «το Γέ-νος μας» σε μία εποχή αμαθείας, αγνωσίας, κάμψεως του ηθικού των Ελλήνων, ένεκα της τρομακτικής από τους Τούρκους φορολογίας και διαφόρων πιέσεων και ένεκα ελλείψεως δυνα-μικών χειραγωγών και ιεροκηρύκων, για να τους στηρίξουν στην πίστι, ώστε να μη φθάνουν στον εθελούσιο εξισλαμισμό ένεκα απογνώσεως.

Πολλοί επί παραδείγματι πίστευαν ότι ένεκα των αμαρτιών μας επέτρεψε ο Θεός να χάσουν οι Έλληνες το βασίλειό τους, και ο Άγιος Κοσμάς σχετικά με αυτό στην πέμπτη διδαχή του λέγει τα εξής: «Και τί; Άξιος ήτον ο Τούρκος να έχη Βα-σίλειον; Αλλά ο Θεός του το έδωκε διά το καλόν μας. Και διατί δεν ήφερε ο Θεός άλλον βασιλέα, όπου ήτον τόσα ρηγάτα εδώ κοντά μας νά τους τα δώση;... Διατί ήξευρεν ο Θεός πως τα άλλα ρηγάτα μάς βλάπτουν εις την πίστιν, και ο Τούρκος δεν μάς βλάπτει, άσπρα δώστου και καβαλλίκευσέ τον από το κε-φάλι. Και διά να μη κολασθούμεν το έδωκε του Τούρκου και τον έχει ο Θεός τον Τούρκον ωσάν σκύλον να μας φυλάη» (Ιωάν. Μενούνου, Κοσμά του Αιτωλού Διδαχές, Εκδ. «Ακρίτας»). Εννοεί βέβαια ότι στα δικά μας κατακτηθέντα εδάφη δεν μπο-ρούν να μπουν οι Δυτικοί με τις αιρέσεις τους. Παραδείγματα πίεςεων επιβολής καθολικισμού έχουμε στις Ιονίους νήσους και όπου αλλού εισχώρησαν οι Βενετοί είτε διά της βίας είτε διά των ιδρυμάτων τους.

[Συνεχίζεται]